

# دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

## دانشکده پرستاری مامایی

### طرح درس ترمی

عنوان درس : پرستاری بزرگسالان / سالمندان (۱) [گوارش و تغذیه] مخاطبان: دانشجویان ترم سوم کارشناسی پرستاری  
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۱,۵ واحد ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه ۱۴-۱۲  
زمان ارائه درس: یکشنبه ها، ۱۶-۱۴، نیم سال اول ۹۸-۹۷ مدرس: اعظم فرجی  
دروس پیش نیاز: تشریح، فیزیولوژی، بیوشیمی، میکروب شناسی، انگل شناسی، تغذیه و تغذیه درمانی و مفاهیم پایه پرستاری

**هدف کلی درس :** آشنایی دانشجو با مفاهیم زیر بنایی پرستاری و ایجاد توانایی در او به منظور تلفیق آموخته های خود در زمینه علوم پایه با مفاهیم و نظریه های پرستاری به هنگام ارائه مراقبت به مددجویان بزرگسال و سالمند مبتنی بر اصول اخلاقی و موازین شرعی.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

۱. آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش
۲. آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی
۳. آشنایی با روش های تشخیصی
۴. آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای
۵. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان ( اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)
۶. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری
۷. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده
۸. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای
۹. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای
۱۰. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی
۱۱. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد
۱۲. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات پانکراس و کیسه صفرا

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش  
اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱. آناتومی سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را شرح دهد.
- ۱-۲. فیزیولوژی سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را شرح دهد.
- ۱-۳. عمل دستگاه سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۲. اصول معاینات شکم را شرح دهد.

۲-۲. علائم شایع اختلالات گوارش (مانند درد شکم، سوء هاضمه، گاز، تهوع و استفراغ، اسهال، یبوست، بی اختیاری مدفوع، یرقان و بیماریهای قبلی دستگاه گوارش) را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با روش های تشخیصی

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۳. مطالعات آزمایشگاهی سرم شامل مثل آنتی ژن کارسینوما بیونیک (CEA)، آنتی ژن سرطان ۹-۱۹ CA توضیح دهد.

۲-۳. آمادگی قبل از تست مدفوع و تست خون مخفی مدفوع را بیان نماید.

۳-۳. تست های تنفسی (تست هیدروژن تنفسی و تست های تنفسی اوره) را توضیح دهد.

۴-۳. آمادگی قبل از انجام باریم انما و باریم میل را شرح دهد.

۵-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از باریم انما و باریم میل را توصیف نماید.

۶-۳. آمادگی قبل از اندوسکوپی از سیستم تغذیه ای، روده ای و دفعی را توضیح دهد.

۷-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از اندوسکوپی سیستم تغذیه ای، روده ای و دفعی را شرح دهد.

۹-۳. تست های تحلیل شیره معده، تحریک اسید معده و بررسی PH را توضیح دهد.

۱۰-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از تست های تحلیل شیره معده، تحریک اسید معده و بررسی PH را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۴. علل لوله گذاری تغذیه ای را شرح دهد.

۲-۴. انواع لوله های معده ای و روده ای را توضیح دهد.

۳-۴. نحوه جای گذاری لوله بینی معده ای را توصیف نماید.

۴-۴. مراقبت های پرستاری در تغذیه لوله ای را شرح دهد.

۵-۴. گاستروستومی و مراقبت های لازم از آن را توضیح دهد.

۶-۴. انواع روش های تغذیه ای را توصیف نماید.

۷-۴. علل تغذیه کامل وریدی را نام ببرد.

۸-۴. انواع محلول های غذایی وریدی را شرح دهد.

۹-۴. روش های تزریق محلول های غذایی وریدی را توصیف نماید.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان (اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۵. پلاک و پوسیدگی دندان را توضیح دهد.

۲-۵. آبنه های دنتوآلئونولار یا پری اپیکال (حاد و مزمن) را توصیف نماید.

۳-۵. اختلالات فک را توضیح دهد.

۴-۵. پاروتیت را شرح دهد.

۵-۵. سیالادنتیتا و سیالولیتیزیس را توضیح دهد.

۶-۵. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها را در بیماری های فوق شرح دهد.

- ۷-۵. سرطان دهان و عوامل ایجاد کننده آن را توضیح دهد.
- ۸-۵. پاتوفیزیولوژی، روش های تشخیصی و درمانی در سرطان دهان را شرح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۶. آشنایی را تعریف نموده و علل ایجاد کننده آن را شرح دهد.
- ۲-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در آشنایی را توضیح دهد.
- ۳-۶. اختلال در بلع (دیسفاژی) را شرح دهد.
- ۴-۶. اسپاسم منتشر مری را توصیف نماید.
- ۵-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در اسپاسم منتشر مری را توضیح دهد.
- ۶-۶. فتق هیاتال را شرح داده و انواع آن را با هم مقایسه نماید.
- ۷-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در فتق هیاتال را توضیح دهد.
- ۸-۶. ریفلکس معده به مری و علل ایجاد کننده آن را بیان نماید.
- ۹-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در ریفلکس معده به مری را توضیح دهد.
- ۱۰-۶. سرطان مری را شرح دهد.
- ۱۱-۶. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان مری را توصیف نماید.
- ۱۲-۶. تدابیر درمانی و مراقبتی در سرطان مری را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۷. گاستریت را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.
- ۲-۷. عوامل مستعد کننده و علل گاستریت حاد و مزمن را شرح داده و با هم مقایسه نماید.
- ۳-۷. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در گاستریت حاد و مزمن را شرح دهد.
- ۴-۷. تدابیر درمانی و مراقبتی در گاستریت حاد و مزمن را توضیح دهد.
- ۵-۷. عوامل مستعد کننده و علل زخم معده را شرح دهد.
- ۶-۷. زخم های معده و دوازدهه را با هم مقایسه نماید.
- ۷-۷. تظاهرات بالینی در زخم معده را شرح دهد.
- ۸-۷. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در زخم معده را توضیح دهد.
- ۹-۷. عوامل موثر در سرطان معده را بیان نماید.
- ۱۰-۷. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان معده را شرح دهد.
- ۱۱-۷. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان معده را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای (آپاندیسیت، پریتونیت، دیورتیکول، بیماری کرون، کولیت اولسروز)

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در آپاندیسیت را بیان نماید.
- ۲-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در آپاندیسیت را توضیح دهد.
- ۳-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در پریتونیت را شرح دهد.
- ۴-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در پریتونیت را توضیح دهد.

- ۵-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در دیورتیکول را شرح دهد.
- ۶-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در دیورتیکول را توضیح دهد.
- ۷-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری کرون را شرح دهد.
- ۸-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری کرون را توضیح دهد.
- ۹-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در کولیت اولسروز را شرح دهد.
- ۱۰-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در کولیت اولسروز را توضیح دهد.
- ۱۱-۸. مراقبت از بیمار کلاستومی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای (انسداد روده، سندرم روده تحریک پذیر، سرطان های کولون، تروماهای روده)

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در انسداد روده کوچک را شرح دهد.
- ۲-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در انسداد روده کوچک را توضیح دهد.
- ۳-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در انسداد روده بزرگ را شرح دهد.
- ۴-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در انسداد روده بزرگ را توضیح دهد.
- ۵-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سندرم روده تحریک پذیر (IBS) را شرح دهد.
- ۶-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سندرم روده تحریک پذیر (IBS) را توضیح دهد.
- ۷-۹. عوامل موثر در سرطان کولون را بیان نماید.
- ۸-۹. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان کولون را شرح دهد.
- ۹-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولون را توضیح دهد.
- ۱۰-۹. تروماهای روده را شرح دهد.
- ۱۱-۹. اقدامات درمانی و مراقبتی در تروماهای روده را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی (سرطان کولورکتال، آبسه رکتال، سرطان کولورکتال، فیستول آنال، فیشر آنال، کیست پیلونیدال، هموروئید، بی اختیاری مدفوع، یبوست)

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان کولورکتال را شرح دهد.
- ۲-۱۰. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولورکتال را توضیح دهد.
- ۳-۱۰. آبسه آنورکتال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۴-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولورکتال را توضیح دهد.
- ۵-۱۰. فیستول آنال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۶-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در فیستول آنال را توضیح دهد.
- ۷-۱۰. فیشر آنال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۸-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در فیشر آنال را توضیح دهد.
- ۹-۱۰. سینوس یا کیست پیلونیدال و علل ایجاد کننده آن را توصیف نماید.
- ۱۰-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در سینوس یا کیست پیلونیدال را توضیح دهد.
- ۱۱-۱۰. هموروئید و علل ایجاد کننده آن را توصیف نماید.
- ۱۲-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در هموروئید را توضیح دهد.
- ۱۳-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بی اختیاری مدفوع را شرح دهد.
- ۱۴-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در بی اختیاری مدفوع را توضیح دهد.

۱۵-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و پاتوفیزیولوژی بیوست را شرح دهد.

۱۶-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیوست را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱۱. هپاتیت ویروسی را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.

۲-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی A (HAV) را شرح دهد.

۳-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی A (HAV) را توضیح دهد.

۴-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی B (HBV) را شرح دهد.

۵-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی B (HBV) را توضیح دهد.

۶-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی C (HCV) را شرح دهد.

۷-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی C (HCV) را توضیح دهد.

۸-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی D (HDV) را شرح دهد.

۹-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی D (HDV) را توضیح دهد.

۱۱-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی E (HEV) را شرح دهد.

۱۲-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی E (HEV) را توضیح دهد.

۱۳-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی G (HGV) را شرح دهد.

۱۴-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی G (HGV) را توضیح دهد.

۱۵-۱۱. آبسه های کبدی را شرح دهد.

۱۶-۱۱. پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش تشخیصی، تدابیر درمانی و مراقبتی آبسه کبدی را توضیح دهد.

۱۷-۱۱. پیوند کبد و روش جراحی آن را شرح دهد.

۱۸-۱۱. اقدامات پرستاری قبل و بعد از عمل جراحی پیوند کبد را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات صفراوی (پانکراتیت حاد، سرطان پانکراس،

صدمات پانکراس، کله سیستیت حاد و مزمن، سنگ کیسه صفرا)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱۲. پانکراتیت را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.

۲-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در پانکراتیت حاد و مزمن را شرح دهد.

۳-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در پانکراتیت حاد و مزمن را توضیح دهد.

۴-۱۲. عوامل مؤثر در سرطان پانکراس را بیان نماید.

۵-۱۲. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان پانکراس را شرح دهد.

۶-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان پانکراس را توضیح دهد.

۷-۱۲. صدمات پانکراس را شرح دهد.

۸-۱۲. اقدامات درمانی و مراقبتی در صدمات پانکراس را توضیح دهد.

۹-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در کله سیستیت حاد و مزمن را شرح دهد.

۱۰-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در کله سیستیت حاد و مزمن را توضیح دهد.

۱۱-۱۲. عوامل خطر در سنگ کیسه صفرا را لیست نماید.

۱۲-۱۲. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سنگ کیسه صفرا را شرح دهد.

۱۳-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سنگ کیسه صفرا را توضیح دهد.

۱۴-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری آمیلوئیدوزیس را شرح دهد.

- ۱۵-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری آمیلوئیدوزیس را توضیح دهد.
- ۱۶-۱۱. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری ویلسون را شرح دهد.
- ۱۷-۱۱. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری ویلسون را توضیح دهد.

## منابع

1. Smeltzer, S.C. & Bare, B., Brunner and Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (Last ed.) .Philadelphia: Lippincott.
2. Black, H.M. Hawks, J.H., Keen, A.M., Medical Surgical Nursing. . (Last ed.) .Philadelphia: Saunders.
3. Polaski, A.L., Tatro, S.E., Luckmann's Core Principle and Practice of Medical Surgical Nursing. (Last ed.) .Philadelphia.
۴. علیخانی؛ م. برونر و سودارت پرستاری داخلی جراحی گوارش. تهران، نشر جامعه نگر. ۱۳۹۳
۵. دهقان نبیری؛ ن، اسدی نوقابی؛ ا. برونر و سودارت پرستاری داخلی جراحی متابولیسم و اندوکراین. تهران، نشر جامعه نگر. (آخرین چاپ)
۶. لاکمن، پرستاری بیماری های داخلی و جراحی ۳. تهران، نشر آبیژ (آخرین چاپ)

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و نمایش فیلم

وسایل آموزشی: پاورپوینت، ویدیو پروژکتور

## سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل	روش	آزمون
۱۴-۱۶	هر جلسه	۵ درصد	شفاهی	کوئیز
۱۴-۱۶	جلسه ششم	۱۵ درصد	چهار گزینه ای	آزمون میان ترم
		۶۵ درصد	چهار گزینه ای و تشریحی	آزمون پایان ترم
۱۴-۱۶	هر جلسه	۵ درصد		حضور فعال در کلاس
	تا قبل از آزمون پایان ترم	۱۰ درصد	ارائه کتبی	ترجمه یا ارائه مقاله در رابطه با موضوعات درس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ❖ حضور منظم و قبل از استاد در کلاس درس
- ❖ استفاده از گوشی و تبلت و... در کلاس درس مجاز نمی باشد.
- ❖ انتظار مطالعه قبل از ارائه مطالب هر جلسه

جدول زمانبندی درس گوارش  
روز و ساعت جلسه : یکشنبه ها، ۱۶-۱۴

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس
جلسه اول	آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش	اعظم فرجی
جلسه دوم	آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی	اعظم فرجی
جلسه سوم	آشنایی با روش های تشخیصی	اعظم فرجی
جلسه چهارم	آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای	اعظم فرجی
جلسه پنجم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان ( اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)	اعظم فرجی
جلسه ششم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری همزمان امتحان میان ترم ساعت ۱۴-۱۳	اعظم فرجی
جلسه هفتم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده	اعظم فرجی
جلسه هشتم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای	اعظم فرجی
جلسه نهم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای	اعظم فرجی
جلسه دهم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی	اعظم فرجی
جلسه یازدهم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد	آموزش مجازی
جلسه دوازدهم	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات پانکراس و کیسه صفرا	آموزش مجازی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:  
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه:  
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:  
تاریخ تحویل: